

Gerçek Ahlakin Kaynağı: İhlas ve Devamlılık

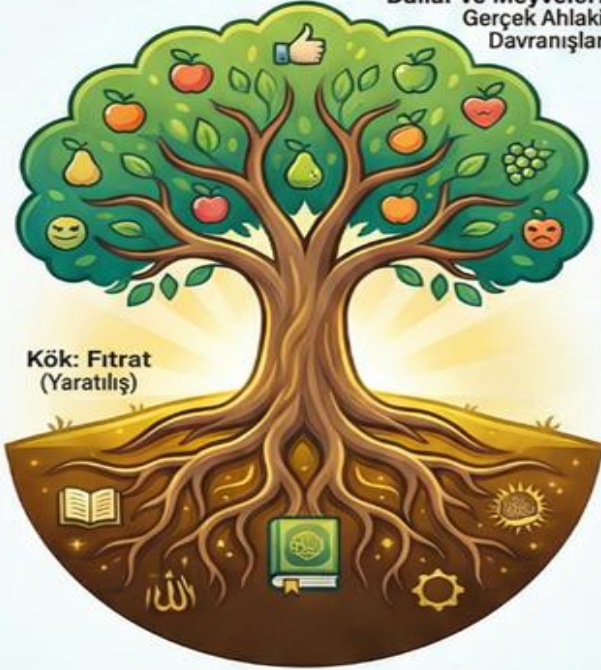
Ahlakin Kaynakları ve Metaforik Temelleri

Ahlakin kaynağı Tanrısal (Platon/Solirates), bireysel (Pragmatizm/Hedonizm) veya toplumsal (Gelenekçilik) olabilir.

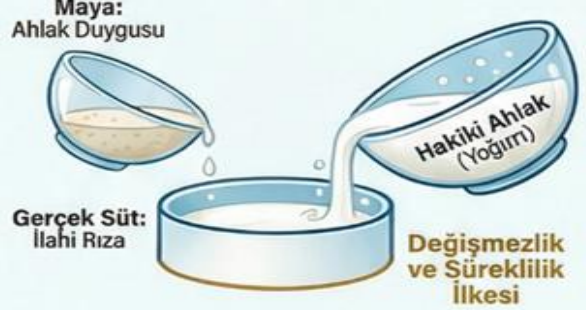
İslam Ahlakı: Ağaç Metoforu

Dallar ve Meyveler: Gerçek Ahlakî Davranışlar

Kök fıtrattır, toprak dindir (kitap/sünnet), dallar ve meyveler ise gerçek ahlakî davranışlardır.

Gerçek Ahlakin Turnusol Kağıdı: Devamlılık

Şartlar, mekan ve kişiler değişse bile ahlakî duruşun bozulmaması gerçek ahlakin en büyük kanıtıdır.

Gerçek Ahlak vs. Sözde Ahlak

Gerçek Ahlak (Allah Rızası için)

Sözde Ahlak (Menfaat/Elalem için)

Allah rızası için yapılan ahlak kalıcıdır; menfaat veya "elalem" için yapılan ise geçicidir.

Batı Dünyası ve İkiyüzlülük Eleştirisi

Çıkarları olduğunda (petrol) müdahale eden, olmadığında (Bosna) sessiz kalan anlayış, pragmatist ve sahte bir ahlakıdır.

Ahlak Karşılaştırması

	Temel Kaynak	Şartlar Değişince	Sonuç
 Bireyci (Pragmatist)	 + Kişisel Menfaat	 → 	 Menfaat bitince ahlakî davranış sona erer.
 Toplumcu (Gelenekçi)	 + Eislem / Mahalle Baskısı	 → 	 Çevre değişince ahlakî davranış biter.
 İlahi (İslam Ahlakı)	 + Allah Rızası / İman	 → 	 Her zaman ve her şartta devam eder.

Ahlakın Evrenselliği: Herkes İyi İster, Peki Sorun Nerede?

FİTRAT (Doğal İstem)

- Kıskançlık, öfke, merhamet ve sevgi doğuştan gelir.
- İnsanlar doğaları gereği adaleti ve iyiliği savunur.
- Binlerce yıldır medeniyetler aynı değerleri yüceltmıştır.

EYLEM PROBLEMİ

- İstemek ile yapmak aynı şey değildir.
- Eylemin değerini belirleyen şey NİYET ve KAYNAKTIR.
- **Soru:** Bunu kimin için yapıyorsun? (Allah? Kendin? Toplum?)

İnsanlar ahlaki istemekte, savunmaktadır fakat **EYLEME** dökme noktasında problem vardır.

NotebookLM

ETİK FELSEFESİ: AHLAKIN KAYNAĞI NEDİR?

İster ateist, ister teist olsun herkesin bir ahlak anlayışı vardır.

NotebookLM

Tanrısalsal Etikçiler: Ölçü İnsan Değil, Tanrı'dır

«Platon'a göre, neyin iyi neyin kötü olduğunu Tanrı belirler. İstemi, Tanrı'nın istemiyle uyuşan kişi iyidir.»

- Russell, Batı Felsefe Tarihi

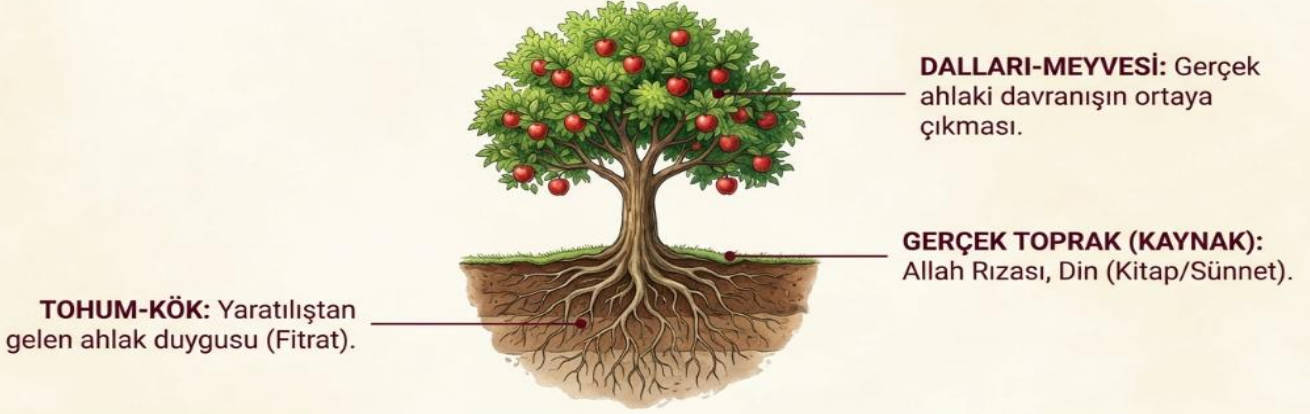
Protagoras "İnsan her şeyin ölçüsüdür" derken, Platon "Kanunlar" eserinde tam zıddını savunur: "Her şeyin ölçüsü insan değil, **TANRI**'dır."

«Tanrı'ya boyun eğmek ölçülü davranmaktır... Akı başında kimselerin kanunu Tanrı, akılsız kimselerin kanunu **zevk ve sefadır.**»

- Platon, Mektuplar XII

İslam Ahlakı Analojisi: Ağaç Örneği

Güzel bir söz (Kelime-i Tevhid), kökü sabit, dalları gökte olan güzel bir ağaca benzer. (İbrahim Suresi, 24-26).

Tohum (ahlak duygusu) ancak hakiki topraktan (Din) beslenirse yaşam bulur.

NotebookLM

Maya ve Kaynak: Doğal Yoğurt mu, Kimyasal mı?

Fitrat
(İnsan Doğası)
Roboto lumau-optam insana yoğası

Gerçek Maya
(Allah Rızası / Vahiy)

GERÇEK YOĞURT
(Gerçek Ahlak)
Roboto yonu crenvinnly formai yoğurt yestinx

Fitrat
(İnsan Doğası)

Kimyasal Süt Tozu
(Bireysel Çıkar ve Toplum Baskısı)

SUNİ YOĞURT
(Sözde Ahlak)
Roboto lavar, anımslatal yetimassını suni yoğurt

Bireysel çıkarlar veya toplum baskısı "arizi" (geçici) bir mayadır. Mayası bozuk olanın ürünü de sahte olur.

NotebookLM

Ahlakın Turnusol Kağıdı: Devamlılık İlkesi

Allah sonsuz ve mükemmel olduğu için, O'ndan beslenen ahlak duygusu HER AN, HER DAİM ve HER KİŞİYE karşı DEVAMLIDIR.

Seküler (Sözde) Ahlak Tanımı:

- Pazartesi ahlaklı, Salı ahlaksız ise = SÖZDE AHLAK.
- A kişisine iyi, B kişisine kötü ise = SÖZDE AHLAK.
- A ortamında dürüst, B ortamında sahtekar ise = SÖZDE AHLAK.

Devamlılık Testi 1: Dürüst Bakkal Örneği

Köyden şehre taşınan 3 bakkalın hikayesi.

Bireyci Pragmatist

Dürüsttü çünkü müşteri kaybetmekten korkuyordu. Grosmarket açıp köylüsü onu görmeyince dürüstlük biter.

Çıkar bitti = Ahlak bitti.
(DEVAMLILIK YOK)

Toplumcu (Gelenekçi)

Dürüsttü çünkü "ayıplarlar" diye korkuyordu. Şehirde kimse tanımaz olunca dürüstlük biter.

Baskı bitti = Ahlak bitti.
(DEVAMLILIK YOK)

Allah Rızası İçin

Mekan, şehir veya müşteri fark etmez. Allah her yerde olduğu için dürüstlüğü daimdir.

İmanın gereği budur.
(DEVAMLILIK VAR)

NotebookLM

Devamlılık Testi 2: Anne-Babaya Saygı Örneği

Değişen Şartlar

"Öküz öldü ortaklık bozuldu"

Sonuçlar

- **Bireyci Pragmatist:**
 - Miras varsa saygı var. Miras yoksa veya azsa küser.
 - **DEVAMLILIK YOK.**
- **Toplumcu:**
 - Konu komşu ayıplar diye saygılıdır. Kimsenin tanımadığı metropolde saygı biter.
 - **DEVAMLILIK YOK.**
- **Allah Rızası İçin:**
 - Allah'ın emri olduğu için, miras veya toplum baskısı olmaksızın her an hürmet eder.
 - **DEVAMLILIK VARDIR.**

NotebookLM

Toplumcu Ahlak Eleştirisi: Elalem Ne Der?

Senaryo: Köpekleri besleyen bir kişi. Davranış ahlakidir, fakat niyet nedir? Davranış ahlakidir, fakat niyet nedir?

Analiz: Motivasyon 'Çevre görsün, takdir etsin' ise, bu kişi köyünden çıkıp kimsenin onu tanımadığı kozmopolit bir şehre geldiğinde bu davranışı bırakacaktır.

Sonuç: Çevrenin etkisi kalkınca eylem de kalkar. Bu **İHLAS**sız bir eylemdir. Ahlaktır (etik) ama temeli çürüktür.

NotebookLM

Bireyci Hedonizm Eleştirisi: Hazlar Geçicidir

Muted Gold Playfair Display

Haz duyduğu sürece iyidir.

Muted Gold Playfair Display

Acı duyduğu an yardımı keser.

- Hedonist, "ne yufka yürekli insan" denmesinden veya eylemden duygusal bir haz duyar.
- Yardım etmesinin ana sebebi köpeğin iyiliği değil, kendi DUYGUSAL HAZZIDIR.
- Hüküm: Bu ahlak İzafidir (Göreceli) ve Arızidir (Geçici). Mutlak değildir.

NotebookLM

Hedonizm'in Çıkmazı: Kendi Hazzın İçin İyilik Yapmak

Kurucular:

- Aristippus (Bedensel zevk)
- Epikür (Duygusal haz)

Felsefe:

Yaşamın amacı zevk ve haz peşinde koşmaktır. Bireye haz veriyor ise iyi, haz vermiyor tersine acı veriyor ise kötüdür.

Kritik Sonuç:

Hedonizme göre başkasının acı çekmesi önemli değildir; önemli olan kişinin kendisinin haz almasıdır. Dünyada kötülüklerin artmasında bu bencil anlayışın payı büyüktür.

NotebookLM

Sözde Ahlak vs. Gerçek Ahlak: Ayrımcılık Testi

Zaman (Time)

Pazartesi yardım edip Salı etmemek = **Sözde Ahlak.**

İrk (Race)

Beyaz insana iyilik yapıp siyaha yapmamak = **Sözde Ahlak** (İrk Ayrımcılığı).

Sınıf (Class)

İşçiye iyi davranıp zengine davranmamak (veya tersi) = **Sözde Ahlak.**

Milliyet (Nationality)

Ukraynalı mülteciye kapı açıp, Suriyeli mülteciye kapamak = **Sözde Ahlak.**

İlke: Mazlumun dini, ırkı, cinsiyeti, türü olmaz. İyilik herkese yapılmalıdır.

NotebookLM

Baba Örneği: Mafya Babası Ahlaklı mıdır?

Görünen: Evde çocuklarına mükemmel davranan, eşine saygılı bir baba. Dışarıdan bakınca "ahlaklı".

Gerçek: Serveti tefecilikten ve mafyalıktan geliyor. Başka ailelerin ocaklarını söndürerek kendi ailesini yaşıyor.

Analiz: Batı dünyası da böyledir. Kendi içinde insan hakları ve hukuk olabilir. Fakat bu refah, diğer milletleri **SÖMÜRMEK** üzerine kuruludur.

NotebookLM

Theological Editorial

Emperyalist Batı Örneği: Petrol mü, İnsan mı?

Vaka 1: Kuveyt (90'lar)

Batı dünyası bir günde müdahale etti.
Neden? Çünkü **PETROL** vardı.
(**Pragmatist Yaklaşım**)

Vaka 2: Bosna (Avrupa'nın Göbeği)

5 sene boyunca soykırıma sessiz kalındı.
Neden? Çünkü **PETROL YOKTU** ve
Müslümandılar.

Batı dünyasının ahlak anlayışı maddeci ve pragmatistir. "Devamlılık" ilkesi burada çöker.

NotebookLM

Theological Editorial

Batı'nın 'Uygar' Maskesi

- **Teknoloji Medeniyet Değildir:**
Teknolojide güçlü olmak veya kravat takmak insanı medeni yapmaz.
- **İçeride Melek, Dışarıda Şeytan:**
Batı, kendi milletine iyi davranır ama diğer milletlerin altın, elmas ve petrolünü gasp eder.
- **Tarihsel Sabıka:** Haçlı Seferleri, Afrika sömürgeleri, Dünya Savaşları (100 Milyon ölü).
- **Temel Sorun:** Dini imanı PARA olan yapılar, menfaatleri bitince ahlaklarını rafa kaldırırılar.

Görünen: "Medeni" ve "Gelişmiş" yüz.

Gerçek: Sömürü ve çıkar üzerine kurulu mekanik yapı.

NotebookLM

Düşünürlerin Gözüyle Batı ve Ahlak

“Allah’sız bir dünyanın kanma bilmeyen ihtirası insanlığa çok pahalıya mal oldu.”

Büyük Gazete Söyleşisi - 1976

CEMİL MERİÇ

“Avrupa uygar değildir! Avrupa; hunhar, barbar kavimlerin birleşmesiyle oluşmuş sömürgeci katiller ordusudur!”

OKTAY SİNANOĞLU

NotebookLM

Çözüm: Allah Rızası ve İhlas

Geçici vs Kalıcı: Maddi şeyler (çıkarcı, toplum) gelip geçicidir. Bunlara dayanan ahlak da yok olur.

Allah Ezeli ve Ebedidir: Allah Rızası (İhlas) için yapan kişinin dayanağı asla yok olmaz.

Sonuç: Ahlaktaki ‘Devamlılık’ ilkesi ancak **NİYET Allah rızası** olduğunda oluşur.

“(O mümin), ancak **Yüce Rabbinin rızasını kazanmak için verir.**” (Leyl / 20)

NotebookLM

Kamil İman ve Empati

Sizden biriniz, kendisi için arzu edip istediği şeyi, din kardeşi için de arzu edip istemedikçe, gerçek anlamda iman etmiş olmaz.

(Buhari, İman 7)

Bireyci ve egoist toplumlar bu ilkeyi hayata geçiremez. Gerçek ahlak, sağlam bir iman köküne muhtaçtır.

NotebookLM